

Oulu Kotaselkä

Tuulivoimahankkeen arkeologinen täydennysinventointi
2024

Arttu Tokoi
Maanala Oy

MAANALA

Tutkimuksen perustiedot

Kohde: Oulun Kotaselän tuulivoimahankkeen alue

Tutkimuksen tyyppi: arkeologinen inventointi

Tavoite: Selvittää onko muuttuneiden rakentamissuunnitelmien kohdilla arkeologisia kohteita

Kenttätöaika: 15.8.2024

Tutkijat: FM Arttu Tokoi, Maanala Oy

Tilaaja: AFRY

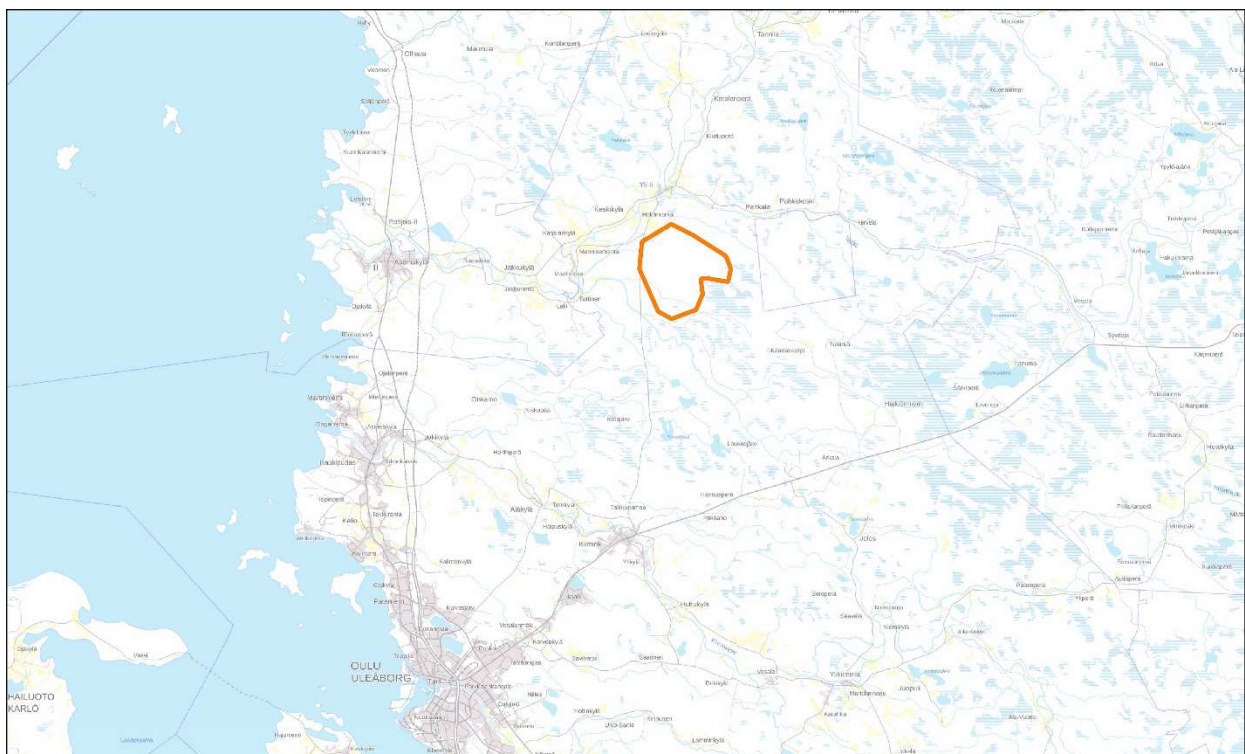
Aiemmat arkeologiset inventoinnit: Schulz 2012; Sarkkinen 2014 (tarkastus); Tokoi & Leinonen 2023.

Alkuperäinen arkistoaineisto digitaalisine valokuvineen: Maanala Oy. Raporttikopiot pdf-muodossa: Museoviraston arkisto, alueellinen vastuumuseo ja työn tilaaja.

Raportin karttakoordinaatit: ETRS-TM35FIN (N 2000)

Talletetut esinelöydöt: –

Tulos: Rakennettavilta alueelta ei löydetty uusia kohteita. Osa aiemmin tunnetuista kohteista osuu lähelle suunniteltuja tielinjoja ja on syytä ottaa huomioon rakentamisessa.

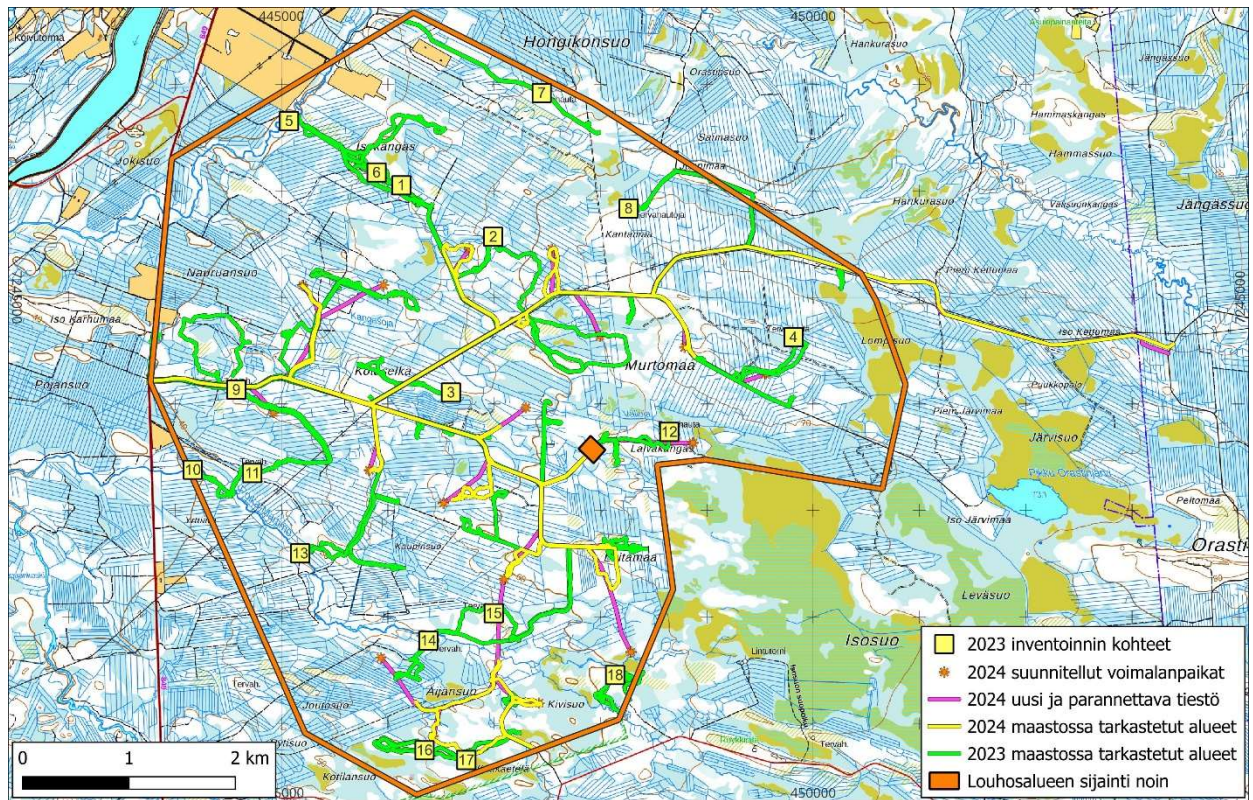
Kuva 1. Tutkimusalueen sijainti oranssilla rajattuna. Pohjakartta: Maanmittauslaitos.

Kansikuva: Kalliopaljastuma alueen eteläosassa. Tämä ja muut raportin kuvat: Arttu Tokoi.

Taulukko 1. Alueelta aiemmin tunnetut kohteet (ks. Tokoi & Leinonen 2023).

Nr	Kohdenimi	Laji	Tyyppi	Rekisterissä	N	E
1	Isokankaan laki	kiinteä muinaisjäännös	asumuspaikantanteet	1000027675	7246053	446127
2	Isokankaan nokka	kiinteä muinaisjäännös	asumuspaikantanteet	1000027671	7245570	446990
3	Kotaselkä	kiinteä muinaisjäännös	kiukaat	1000031206	7244106	446594
4	Murtomaa	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000025284	7244626	449815
5	Nauruanoja 2	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050378	7246657	445071
6	Isokankaan laita	kiinteä muinaisjäännös	kivikautiset asuinpaikat	1000050379	7246173	445895
7	Hautakaarrot	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050381	7246920	447447
8	Kantamaa	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000049305	7245835	448264
9	Saunaperkaus	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050383	7244132	444576
10	Poika-Martimo	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050385	7243381	444166
11	Kaupinoja	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050386	7243349	444726
12	Kotaselkä itä	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050387	7243736	448647
13	Kaupinkangas länsi	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050388	7242595	445176
14	Siliäaro	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050389	7241776	446382
15	Äijänperkaus	kiinteä muinaisjäännös	tervahaudat	1000050390	7242033	446996
16	Puurosuo	kiinteä muinaisjäännös	kivikautiset asuinpaikat	1000050391	7240746	446345
17	Kaukaetelä	kiinteä muinaisjäännös	kivirakenteet löytöpaikat	1000050392	7240655	446739
18	Ponnonmaa	muu kulttuuriperintökohde	kiukaat	1000050393	7241452	448137

Kuva 2. Suunniteltu rakentaminen ja tunnetut kohteet.

Kuva 3. Maastossa tarkastetut alueet vuosina 2023 ja 2024.

Kuva 4. Alue on pääosin loivapiirteistä. Kuvassa matala hiekkaharjanne rämealueiden välissä, jota suunniteltu tielinja leikkaa.

Kuva 5. Hiekkakumpare voimalanpaikalla.

Kuva 8. Voimalanpaikka matalalla kankaalla.

Kuva 6. Voimalanpaikka kankaalla.

Kuva 9. Suoperäistä metsää.

Kuva 7. Louhosaluetta.

Kuva 10. Harvennettua matalaa kangasta.

3. Inventointihavainnot

Uudessa suunnitelmassa rakentaminen on siirtynyt hieman etelämmäksi, mutta vastaa kuitenkin pääosiltaan aikaisempaa aluetta. Uudet voimalanpaikat ovat maastoltaan pitkälti samankaltaisissa paikoissa kuin aiemmin inventoidut.

Nyt tarkastetut alueet (kuva 3) olivat pääosin matalapiirteisiä kankaita. Paikoin törmättiin selkeämpiin rinteisiin ja harjanteisiin, joita tarkastettiin mahdollisen kivistäisen toiminnan varalta. Löytöjä ei kuitenkaan tehty.

Lalvakankaan länsiosaan oli tehty louhosalue, jota ei näkynyt aiemmissa suunnitelmissa. Sattumoisin kohdalla oli kuitenkin käyty edellisen inventoinnin aikaan tarkistamassa isojakokartalle merkitty niittysaareke.

Uudet voimalanpaikat ovat etäällä tunnetuista arkeologisista kohteista (ks. taulukkoa 1 ja kuvaa 2). Lähimmäksi osuvat kohteet Puurosuo (vuoden 2023 raportin kohde 16) ja Isokankaan nokka (kohde 2). Nämä ovat 150 m ja 200 m etäisyydellä suunnitelluista voimalanpaikoista.

Yksi suunnitelluista uusista tielinjoista osuu lähelle muinaisjäännöskohdetta Äijänperkaus (kohde 15). Etäisyys linjan keskeltä

muinaisjäännösalueen rajaan on vain 23 m. Kyseessä on varsin monipuolinen tervahautakohde moninaisine rakenteineen. Kohde on syytä merkitä maastoon rakentamisen aikana, että sen vaurioituminen voidaan välttää.

Muista kohteista lähimpänä uusia tielinjoja on Kotaselkä itä (kohde 12), joka sijaitsee 64 m etäisyydellä tielinjan keskuksesta.

Vanhojen parannettavien teiden läheisyyteen jää tervahautakohde Saunaperkaus (kohde 9), jonka raja on 5 m etäisyydellä nykyisen tien laidasta.

Oulussa 30.8.2024

Arttu Tokoi

Arkeologi, FM

Maanala Oy

4. Lähteet

Tokoi, Arttu & Leinonen, Taneli 2023. *Oulu Kotaselkä. Tuulivoimahankkeen arkeologinen inventointi 2023*. Maanala Oy.